

ΥΠΟΨΗΦΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟ BOOKER 2012

ΤΖΙΤ ΘΑΧΙΑ

ΠΑΡΜΟΠΟΛΙΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: NARCOPOLIS
Από τις Εκδόσεις Penguin Press, Νέα Υόρκη 2012
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ναρκόπολις**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Jeet Thayil
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Αργυρώ Μαντόγλου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Δημήτρης Πήχας
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Γιώργος Παζιάλος
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Άγγελος Ελευθέρος & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Jeet Thayil, 2012
Published by arrangement with David Godwin Associates, London.
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Julian Kumar/Godong/Corbis
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2013

Πρώτη έκδοση: Απρίλιος 2013

ISBN 978-618-01-0103-4

*Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτίου.*

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοίου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομυχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΤΖΙΤ ΘΑΧΙΑ

ΝΑΡΚΟΠΟΛΙΣ

Εισαγωγικό σημείωμα στην ελληνική έκδοση:
Χρήστος Σιάφκος

Μετάφραση:
Αργυρώ Μαντόγλου

*Αφιερωμένο στον
Ι. της Η. C*

*Κάναμε όλη τη γη ανάκλιντρο για σένα
Και τα βουνά στηρίγματα της σκέπης.
Τα δύο φύλα δώσαμε σ' εσένα,
Τον ύπνο προσκαλέσαμε για την ανάπαυσή σου.*

— ΣΟΥΡΑ LXXVIII

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ	13
---	----

ΠΡΟΛΟΓΟΣ: Κάτι για το στόμα	17
-----------------------------------	----

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η πόλη του Ο

Ντιμπλ	29
Ο Ρουμί σχολιάζει τους νταβατζήδες	41
Η επίσκεψη ενός ζωγράφου	46
Ο κύριος Λι δίνει μαθήματα ζωής	81

ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ιστορία της πίπας

Στην Ισπανία με τον κύριο Λι	105
Λευκός Λωτός, Λευκά Νέφη	108
«Ο συμμορίτης που κάπνιζε όπιο»	117
Ο πατέρας του, το έντομο	124

«Άναφέ μου ένα τσιγάρο»	133
Στο Βουχάν	138
Διπλή απαγωγή	146
Στη Βομβάη	153
Η πίπα καταλήγει στου Ρασίντ	159

ΒΙΒΛΙΟ ΤΡΙΤΟ

Ο μαστουρωμένος

Μια βόλτα στη Σούκλατζι Στριτ	173
Μπενγκάλι	184
Επιχειρηματικές πρακτικές μεταξύ των εγκληματιών:	
Μια προσφορά	189
Το σάρι και η μπούρκα	198
«Νταμ Μάρο Νταμ»	207
Η δυσσομία της ασαφειδίας	214
Επιχειρηματικές πρακτικές μεταξύ των εγκληματιών:	
T. T.	220
Αναλύοντας τη χημική ουσία	229
Η τοξική οντότητα	238
Εξομολογήσεις	257
Πτήση	261
Αποτοξίνωση, υποτροπή	280

ΒΙΒΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Κάποιες χρήσεις της μετενσάρκωσης

Ένας μεγάλος σωρός από μικρές ήττες	325
Ο πολίτης	332
Εναγκαλισμός	348

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Όταν το όνειρο έγινε εφιάλτης

«Στο *Ναρκόπολις* η πραγματικότητα και η φαντασία μείγνυνται, για να περιγραφούν λιγότερο γνωστές πλευρές μιας μητρόπολης, της σημερινής Βομβάης. Στο βιβλίο διαφορετικές ιστορίες συγκλίνουν σε μία, η οποία αναφέρεται στους παρίες που κρύβει αυτή η πόλη [...]».

Τα παραπάνω ως μέρος του σκεπτικού της επιτροπής για το Βραβείο Λογοτεχνίας Νότιας Ασίας, που δόθηκε φέτος, μαζί με το ποσό των 50.000 δολαρίων, στον Τζίτ Θαχίλ για το *Ναρκόπολις*.

Είναι αυτό το πρώτο μυθιστόρημα του Ινδού ποιητή, λιμπρετίστα και μουσικού, που μπήκε και στη βραχεία λίστα του Μπούκερ 2012 και που τώρα κρατάτε στα χέρια σας.

Στο μυθιστόρημα χαρτογραφείται το τέλος της βασιλείας του οπίου και η άνοδος της ηρωίνης στο θρόνο, στη Βομβάη της δεκαετίας του '70. Με ονειρικό τρόπο, ο συγγραφέας μπαινοβγαίνει στις ζωές των ηρώων αφηγούμενος την ιστορία του τεκέ του Ρασίντ στην οδό Σούκλατζι, στην παλιά πόλη της Βομβάης. Ο Θαχίλ, που έχει ζήσει την εμπειρία του

αλκοολισμού και των ναρκωτικών, παρακολουθεί μια ομάδα παρανόμων και ποιητών καθώς παλεύουν με μια πόλη που αλλάζει συνεχώς.

Η ιστορία ανοίγει στον τεκέ, όπου συναντάμε τον ιδιοκτήτη, τους τακτικούς πελάτες του και την Ντιμπλ, τον ευνούχο που ετοιμάζει τις πίπες του οπίου και που πριν εργαζόταν σε πορνείο. Οι εμπειρίες σοκάρουν, όπως και η αφήγηση για το πώς από αγόρι μετατράπηκε σε άφυλο πλάσμα και σκεύος ηδονής. Με ευγένεια σχεδόν, ο συγγραφέας μάς κατεβάζει στον ακάθαρτο κόσμο των ηρώων του, μέσα σε ένα ούτως ή άλλως ακάθαρτο περιβάλλον. Ο αναγνώστης έχει συχνά την αίσθηση πως μυρίζει τη Βομβάη, μια σκουπιδούπολη, μια ιδρωμένη πόλη που στερείται κλιματιστικών και οι ανεμιστήρες δεν τη σώζουν. Η ευαισθησία του ποιητή Θαχίλ βοηθά τον μυθιστοριογράφο να τα βγάλει πέρα, γλιστρώντας μέσα και έξω από τις ζωές των χαρακτήρων που δημιουργεί, για ν' αναδυθεί ενίοτε στο φως της επίπλαστης πνευματικής γαλήνης που φέρουν τα ναρκωτικά: όπως όταν αναφέρεται στον κύριο Λι, έναν αξιωματικό του Λαϊκού Στρατού της Κίνας, ο οποίος αποσχίστηκε στην Ινδία.

Η ιστορία του Λι, που δίνει μια εκπληκτική εικόνα της πρώτης επαναστατικής περιόδου της Κίνας, μοιάζει αποκομμένη από το κυρίως σώμα του μυθιστορήματος, ωστόσο δεν είναι. Όλες οι ιστορίες, όπως αυτή της Ντιμπλ, του Ρουμί ή του Χαβιέρ, αλληλοσυμπληρώνονται. Σ' ένα αρχικό «γαϊτανάκι αθωότητας», σε σχέση με ό,τι θα ακολουθήσει. Ένα γαϊτανάκι αθωότητας που θα ξενίσει ούτως ή άλλως τον αναγνώστη, αφού οι πίπες του οπίου δεν παύουν ν' ανάβουν και το αλκοόλ να ρέει. Σε ό,τι αφορά πάντως την πρώτη περίπτωση, έχουμε να κάνουμε με τον παραδεκτό τρόπο της τότε Ινδίας.

Προχωρώντας στην πλοκή και στα χρόνια, καταφθάνουν στη Βομβάη οι χίπς, που αρχίζουν να εκτιμούν την ποιότητα

του οπίου του Ρασίντ, την προσοχή στη λεπτομέρεια με την οποία προετοιμάζονται οι πίπες, οι κληρονομημένες από τον κύριο Λι στην Ντιμπλ, τη χαλάρωση που προσφέρει η ατμόσφαιρα. Ο συγγραφέας εξακολουθεί ν' αναφέρεται σε μια Ινδία που ονειροπολούσε με οδηγό τα ιδανικά του Γκάντι για αυτάρκεια και απλότητα· σε μια Ινδία που δεν ήξερε τίποτα ακόμα για το τσουνάμι που θα την έπληττε τη δεκαετία του '90.

Για τον Ρασίντ και την Ντιμπλ, αυτή η αλλαγή περνά μέσα από την ηρωίνη, μια ουσία που αναγγέλλει τη νέα τάξη πραγμάτων στον κόσμο. Κάτι πιο άγριο και ζοφερό σε σχέση με ό,τι είχαν αντιμετωπίσει έως τότε. Και από εδώ και πέρα η αφήγηση αρχίζει να σκληραίνει πραγματικά. Η είσοδος της κόλασης, που ο αναγνώστης νόμιζε ότι είχε διακρίνει από την αρχή του βιβλίου, τώρα είναι απολύτως ορατή και προσκαλεί για την κάθοδο. Τα πάντα αλλάζουν. Καθώς η πόλη αποσυντίθεται στην αποχαλίνωση της βίας, των εγκλημάτων και των ακρωτηριασμών, οι ζωές των ηρώων βρίσκονται σε ελεύθερη πτώση. Η ιστορία ακριβώς αυτής της πτώσης μεταβάλλεται σε μια επική τραγωδία γραμμένη με χάρη, πάθος και συναισθηματική συμμετοχή. Ο Θαχίλ ξηλώνει την πολυπλοκότητα, τις αντιφάσεις και την υποκρισία της ζωής στη χώρα του με το ταλέντο ενός έμπειρου χειρουργού: την ίδια στιγμή που ο καλός μουσουλμάνος που πουλάει ηρωίνη δυσφορεί με τις ασεβείς γυναίκες, τη ζητιάννα που έχει κάνει σπύτι της το δρόμο, την ινδουίστρια που προσεύχεται μπροστά σε ένα αυτοσχέδιο χριστιανικό εικονοστάσι, μια πράξη που τη σώζει από τον όχλο, αλλά όχι από τη μοίρα της.

Ο καλός μουσουλμάνος, ο γιος του Ρασίντ, που στη νέα Ινδία κάνει το πρόστυχο εμπόριό του σ' ένα απαστράπτον νάιτ κλαμπ όπου βασιλεύει το μέταλλο και το πλαστικό, έχοντας συντροφιά τη γυναίκα του και χορεύοντας μαζί της.

Τα πάντα πια έχουν αλλάξει, και το μόνο που απομένει

είναι το πάθος για ακόμα περισσότερα ναρκωτικά, που, ευτελισμένα εντελώς, οδηγούν μαθηματικά στο θάνατο. Όπως στο θάνατο οδηγούν κάποιες απέλπιδες επαναστάσεις εναντίων των νέων Νονών. Όπου όμως δεν θα είναι οι σύντροφοί τους στο έγκλημα που θα πάρουν εκδίκηση, αλλά η ίδια η αστυνομία.

Το *Ναρκόπολις* μπορεί ισάξια να σταθεί στα ράφια των βιβλιοπωλείων πλάι στα βιβλία του Μπάροουζ και του Ντε Κούνις. Και μπορεί ο Θαχίλ να λέει πως έχασε είκοσι χρόνια από τη ζωή του στην εξάρτηση, γεγονός όμως είναι πως η εμπειρία του δεν πήγε χαμένη. Από τη μία βγήκε καθαρός κι από την άλλη έγραψε ένα σπουδαίο βιβλίο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΙΑΦΚΟΣ

Δημοσιογράφος – συγγραφέας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Κάτι για το στόμα

Η Βομβάη, που έσβησε την ιστορία της αλλάζοντας το όνομά της και τροποποιώντας χειρουργικά το πρόσωπό της, είναι ο ήρωας ή η ηρωίδα αυτής της ιστορίας, και καθώς εγώ είμαι ο αφηγητής και εσείς δε γνωρίζετε ποιος είμαι, επιτρέψτε μου να σας πω πώς θα φτάσουμε και σ' αυτό, αλλά όχι αυτή τη στιγμή, επειδή έχουμε ακόμα χρόνο και δε χρειάζεται να βιαστούμε, μπορούμε να ανάψουμε τη λάμπα, να ανοίξουμε το παράθυρο στο φεγγάρι και για μια στιγμή να ονειρευτούμε εκείνη τη μεγάλη και διαλυμένη πόλη, γιατί όταν ξημερώσει κι η μέρα αρχίσει, εγώ πρέπει να σταματήσω, τούτες οι ιστορίες είναι νυχτερινές και χάνονται στο φως του ήλιου, όπως τα ίχνη των βαμπίρ... για σταθείτε λιγάκι, πρώτα ανάψτε μου, να το κάνουμε σωστά, μάλιστα, κρατήστε με κοντά στο φούμο, κρατήστε το, κρατήστε, ωραία, μια αργή ρουφηξιά γι' αρχή, να εισχωρήσει ο καπνός βαθιά στα πνευμόνια, ναι, αχ, κι άλλη μια για τα ρουθούνια, και κάτι γλυκό για το στόμα, και τώρα μπορούμε να πιάσουμε την ιστορία απ' την αρχή, την πρώτη φορά στου Ρασίντ, όταν ο γαλάζιος καπνός πέρασε από την πίπα στο αίμα, στο μάτι, σε μένα, και βρέθηκα στη γαλάζια επικράτεια... και να που τώρα φτάσαμε στο θέμα τού ποιος είναι ο αφηγητής, οπότε και μπορώ να σας

διαβεβαιώσω πως εγώ, το εγώ που εσείς φαντάζεστε αυτή τη στιγμή, ένα σκεπτόμενο έλλογο ον που γράφει αυτές τις γραμμές, που οργανώνει το χρόνο σε μια λογική χρονική σειρά, κάποιος με ένα ολοκληρωμένο πλάνο, ένας από μηχανής θεός, λοιπόν, αυτός δεν είναι εκείνος που διηγείται την ιστορία, αντιθέτως, είναι αυτός στον οποίο διηγούνται την ιστορία, ενθυμούμενος την πρώτη μου πίπα οπίου στου Ρασίντ, ανασκαλεύοντας εξονυχιστικά τις αναμνήσεις μου για κάποιες εικόνες, κάποιο πρόσωπο, λίγη μουσική, ή τον ήχο κάποιας φωνής, προσπαθώντας να θυμηθώ πώς ήταν το παρελθόν, να το ανακαλέσω στη μνήμη μου όπως θα ανακαλούσα ένα τοπίο ή το φως μιας ξένης χώρας, επειδή αυτό ακριβώς είναι, δεν είναι μια φανταστική ή μια νεκρή ιστορία, αλλά ένας τύπος στον οποίο κάποτε έζησα και στον οποίο δεν μπορώ να επιστρέψω, κι αυτός είναι ο λόγος που πασχίζω να θυμηθώ πώς έμπλεξα στη Νέα Υόρκη και με έστειλαν πίσω στη Βομβάη να συνέλθω, πώς βρέθηκα στου Ρασίντ και πώς, ένα απόγευμα, πήρα ένα ταξί διασχίζοντας δρόμους πλημμυρισμένους από σκουπίδια, από περιπτώματα ανθρώπων και ζώων, παντού οι φτωχοί και οι τρελοί να παραπαίουν μέσα στα κουρέλια τους ή να στέκονται όρθιοι και να κοιτούν, κι εγώ δε διέκρινα τίποτα το ασυνήθιστο στην ξυπολυσιά τους και στον αέρα της εγκατάλειψης, κάπνιζα την πίπα μου, αναίσθητος όλη τη μέρα, άκουγα ψιθύρους μέσα στη θολούρα της μαστούρας μου για κάποιον Παθάρ Μάαρ, τον στυγνό δολοφόνο που τις νύχτες αλώνιζε την πόλη, ψίθυροι που αναδύονταν από τους φτωχούς, άκουγα πώς έκανε περιπολίες στα φτωχικά προάστια της Σιόν και της Κολιγουάντα και τους σκότωνε στον ύπνο τους, πλησίαζε εκείνους που κοιμόντουσαν μόνοι, γλιστρούσε δίπλα τους τη νύχτα και τους σκότωνε, αλλά κανένας δεν έδινε σημασία, γιατί τα θύματά του ήταν οι φτωχότεροι των φτωχών, αόρατες οντότητες χωρίς όνομα, χωρίς χαρτιά ή οι-

κογένειες, και τους σκότωνε με προσοχή, καμιά δεκαριά δολοφονημένοι άντρες και γυναίκες, άνθρωποι που έμεναν στα πεζοδρόμια των βορειοκεντρικών προαστίων, εκεί όπου οι δρόμοι γειτονεύουν με βόθρους γεμάτους λύματα, με λιπαρά πρασινωπά λύματα, κι όλη εκείνη τη χρονιά αυτός παρέμεινε ένας υπόγειος ψίθυρος, άγνωστος στις ανώτερες τάξεις της πόλης μέχρι να γίνει πρωτοσέλιδο, κι εγώ μέσα στην πλάνη μου θεώρησα πως κατανοούσα τη θλίψη του και τον τρόπο του, νόμιζα πως ήταν ένας καλός Σαμαρείτης, ένας αγνός σωτήρας των θυμάτων του αποτυχημένου πειράματος, του Προγράμματος του Σοσιαλιστικού Ινδικού Κράτους, πως πάσχιζε να βάλει τέλος στην αθλιότητά τους, ο Παθάρ Μάαρ, είχε αναλάβει την αποστολή να εξαλείψει τη φτώχεια, ή έτσι τουλάχιστον νόμιζα, βυθισμένος στη δική μου αθλιότητα, στο πίσω μέρος ενός ταξί, σωριασμένος πάνω στη λεκιασμένη ταπετσαρία, χρώματος καφέ της Βομβάης, και είπα στον οδηγό να κόψει ταχύτητα την ώρα που περνούσαμε μπροστά από κάποιες γυναίκες, και είδα, τ' ορκίζομαι, το πρόσωπο μιας υπηρέτριας που με κρατούσε όταν ήμουν παιδί, μια σκουρόχρωμη γυναίκα που χαμογελούσε γλυκά όταν τη χτυπούσα, και ήξερα πως ήταν εκείνη, ξεβρασμένη σε μια νεκρή περιοχή όπου οι γυναίκες είχαν εκτιμηθεί, κοστολογηθεί και εκτεθεί σ' όλους τους δρόμους, σ' όλους τους υπονόμους και τα σπίτια, γυναίκες από το Βορρά, από το Νότο, από παντού, γυναίκες αγορασμένες, καινούργιες ή μεταχειρισμένες, όλες προς πώληση ή χάρισμα ή ανταλλαγή, για ποσά μηδαμνά, κι ήξερα πως ήταν εκείνη, αλλά δε σταμάτησα, κι έτσι το ταξί φρενάρισε και σύρθηκε πίσω από ένα τζίπ με το σήμα KY-BERNΗΣΗ ΤΗΣ ΙΝΔΙΑΣ, κι όταν ο οδηγός βρήκε τη διεύθυνση του Ρασίντ που του είχα δώσει, νόμισε πως πήγαινα στα κλουβιά, τα φτηνότερα δωμάτια στο δρόμο, όπου οι γυναίκες κόστιζαν πέντε ρουπίες, και έδειξε με το δάχτυλο τα σπίτια

με τους σημειωμένους αριθμούς στα παράθυρα και είπε «Τα αριθμημένα σπίτια είναι τα καλύτερα», και έπειτα, δείχνοντας τους πεζούς και τις γυναίκες στα κλουβιά, «Αυτά τα κορίτσια δεν είναι καθαρά», είπε, την ώρα που έβγαίνα από το ταξί στο χάος, λόγω της στάσης ενός αμαξιδίου που το έσερνε ένας βούβαλος, και ένα πλήθος συγκεντρώθηκε αστραπιαία για να παρακολουθήσει το ζώο που είχε γονατίσει στο στενό σοκάκι και τον αμαξά που το μαστίγωνε με κοφτές, μεθοδικές, οργισμένες καμπυλικές, αν και κατά τα λοιπά έδειχνε ήρεμος, δεν καταράστηκε ούτε ιδρώσε την ώρα που το χέρι με το μαστίγιο ανεβοκατέβαινε, κοιμιάτια πάγου συσχευασμένα μέσα σε πριονίδι άρχισαν να λιώνουν στο πίσω μέρος της άμαξας και γύρω παντού φτωχοί και εξαθλιωμένοι συνέχιζαν να στέκονται, να παρακολουθούν, κι εγώ, όπως παλιά, ανέβηκα τα σκαλιά μέχρι τον πρώτο όροφο, στη διεύθυνση που μου είχαν δώσει, και στάθηκα στο κατώφλι να εισπνεύσω τη μυρωδιά, μελάσα ανάμεικτη με νάρκη και αρρώστια, μια γυναίκα ετοίμαζε την πίπα οπίου χρησιμοποιώντας μια μακριά βελόνα για να ψήσει το όπιο, το χέρι της κουνιόταν σαν να έπλεκε, δυο θαμώνες κάπνιζαν ξαπλωμένοι σε ξυλοκρέβατα, ένας άντρας κουλουριασμένος πάνω από μια σόμπα τραβούσε ρουφηξιές απ' το αφρίζον όπιο, όλα συνέβαιναν στο πάτωμα εδώ, σ' αυτό τον όροφο, οι κουρελούδες και τα μαξιλάρια διπλωμένα ή απλωμένα, ένα ημερολόγιο στον τοίχο με τη φωτογραφία ενός τζαμού... άκου, στάσου και άναψέ το μου ξανά, ή άσε να το κάνω εγώ καλύτερα, ναι, α ναι, έτσι ακριβώς, τέλεια, τι γλυκός διαλογισμός, όχι, κάτι παραπάνω από διαλογισμός, είναι η μακαριότητα που επιτρέπει στην ηρεμία να απλωθεί πάνω στο πνεύμα και να προκαλέσει την πρέπουσα ταχύτητα, ναι, υπέροχα... και να που βρίσκομαι πάλι ξανά στην ίδια πόλη, παρότι πέρασε ήδη μια ολόκληρη ζωή από την τελευταία φορά, τώρα είμαστε εδώ, εγώ

κι εγώ, κι αυτό ντουέτο, σύμφωνα με τους Ρασταφάρι δε σημαίνει «εμείς», αλλά την αποκόλληση των δυο μηχανισμών του εγώ, τον άνθρωπο και την πίπα οπίου, το ποιος είναι ποιος, αφηγούμενος αυτή την παλιά ιστορία, τότε που κάπνιζα το πιάλι* και ήμουν άρρωστος όλη μέρα, την πρώτη μου φορά στη Σούκλατζι Στριτ, νεοφερμένος στο δρόμο και στην πόλη, τότε που η άγνοιά μου με κρατούσε σε απόσταση ασφαλείας από το ρυθμό των καθημερινών συναλλαγών στα πεζοδρόμια και στα μαγαζιά, γνωρίζοντας πως δεν είχα την ικανότητα, το βήμα μου ήταν υπερβολικά αργό, καθυστερούσε πολύ σε λάθος πράγματα, το μυαλό μου ελάχιστα συγκεντρωμένο, η αφηρημάδα εμφανής στο πρόσωπό μου, οι άνθρωποι με κοίταζαν και έβλεπαν το τζετ λαγκ ως πνευματική αδυναμία, γι' αυτό και πήγα στο δωμάτιο του Ρασίντ, απίθωσα το κεφάλι μου σε ένα ξύλινο μαξιλάρι και προσπάθησα να χαλαρώσω, και τότε προς έκπληξή μου διαπίστωσα πως ο γέρος που κουνούσε το κεφάλι πάνω απ' το βραστήρα μιλούσε αγγλικά, μιλούσε σε μένα στη γλώσσα μιας χώρας τρελής, μιας χώρας που είχε εμμονή με τη θρησκεία και τους αγίους, και με ρώτησε αν ήμουν χριστιανός απ' τη Συρία, επειδή είχε προσέξει τον κοπτικό σταυρό που 'ταν κρεμασμένος στο λαιμό μου και ήξερε πως οι ρωμαιοκαθολικοί δε φορούν τέτοιους σταυρούς, και είχε δίκιο φυσικά, ήμουν Σύρος χριστιανός, ιακωβίτης, υποδιαίρεση της υποδιαίρεσης... τι ωραίος που είναι αυτός ο καπνός, ο τελευταίος καπνός της τελευταίας πίπας της τελευταίας νύχτας του κόσμου... ο γέρος, που τον έλεγαν Μπενγκάλι, έλεγε «Θα μπορούσες να απαντήσεις σε μια ερώτηση που με απασχολεί, σχετικά με τον τρόπο που ο χριστιανισμός διείσδυσε στην Κεράλα και πώς κατάφεραν οι ιν-

* Pyali: σκεύος. (Σ.τ.Μ.)

δουιστές της Κεράλα, αντί να προσαρμοστούν εκείνοι στο χριστιανισμό, να προσαρμόσουν το χριστιανισμό στα δικά τους μέτρα, στους παλιούς ταξικούς διαχωρισμούς, και η εργο- τησή μου είναι η εξής, θα συναινούσε ο Ιησούς σε ένα χριστια- νισμό με ταξικούς διαχωρισμούς την ώρα που το δικό του σχέ- διο ήταν η ακύρωσή τους, αυτός ήταν αδελφός με τους φτωχούς, τους ψαράδες, τους λεπρούς και τις πόρνες, τους άρρωστους και τους ετοιμοθάνατους, τις γυναίκες, δικό του πάθος και εμμονή ήταν η στήριξη των ταπεινότερων εκ των ταπεινών, το μήνυμά του δεν ήταν η άνευ όρων αγάπη του Θεού, ανε- ξάρτητα από την κοινωνική θέση του καθενός;» και τι απά- ντηση θα μπορούσα να του δώσω εγώ τη στιγμή που δεν πε- ρίμενε απάντηση, και ήδη κουνούσε το κεφάλι ενόσω εγώ παρακολουθούσα τη γυναίκα, παρακολουθούσα την Ντιμπλ, και κάτι στον καθησυχαστικό τρόπο που ετοίμαζε την πίπα με χαλάρωνε κι εμένα, κάτι στον τρόπο που βύθιζε την καυ- τή βελόνα σ' ένα μικρό γυάλινο πιάλι, μεγέθους δαχτυλήθρας, γεμάτο μέχρι το χέιλος με μια κολλώδη ουσία, ένα υγρό στο χρώμα και στην πυκνότητα του λαδιού, έστριβε την άκρη της βελόνας μέσα στο όπιο, στη συνέχεια τη σήκωνε και την έφερ- νε στη λάμπα, εκεί την καιψάλιζε και σκλήραινε, κι επανα- λάμβανε τη διαδικασία μέχρι που είχε ένα σβόλο στο μέγε- θος και στο χρώμα του καρυδιού, το οποίο και ανακάτευε στο κύπελλο μέχρι να ετοιμαστεί, και στη συνέχεια χτυπούσε τη βελόνα πάνω στην πίπα, κάνοντάς μου νόημα πως ήταν έτοι- μη, ναι, ήταν, αλλά η πίπα ήταν πολύ μεγάλη, δεν άντεχα το βάρος της, η γεύση της υπερβολικά αψιά, και όταν η πίπα βούλωσε, την απομάκρυνε για λίγο απ' τη φωτιά για να ξα- ναβάλλει τη βελόνα, λέγοντας στα αγγλικά «Ρούφα, ρούφα δυ- νατά, μη σταματάς», και ο Ρασίντ έλεγε «Παρακολούθησε την Ντιμπλ, θα σου δείξει», και το έκανε, παραμερίζοντας τα μαλλιά από τα μάτια της, με μαεστρία, κομψότητα και χάρη,

έβαλε την πίπα στο στόμα της, τραβώντας μια μεγάλη παρατεταμένη ρουφηξιά, ο καπνός φάνηκε να εξαφανίζεται μέσα της, και όταν μου έδωσε την πίπα, εγώ είχα συνείδηση πως είχε περάσει από το στόμα της, και μου είπε «Τράβα βαθιά ρουφηξιά και μη σταματάς, μη σταματάς, γιατί αν σταματήσεις, το όπιο θα καεί και θα αχρηστευτεί, το καμένο όπιο το πετάμε, οπότε ρούφα όσο δυνατότερα μπορείς», κι εγώ, μέσα στην άγνοιά μου, ρώτησα «Μια μοναδική παρατεταμένη ρουφηξιά;» «Ναι, αλλά μετά πρέπει να την ανακυκλώσεις μέσα στους πνεύμονές σου, καλύτερα μικρές τζούρες», «Πόση ώρα να την κρατήσω μέσα μου;» «Πολλές ερωτήσεις, εξαρτάται από το πόση νάσα* χρειάζεσαι, κράτησέ την όσο θέλεις, αλλά μη χώνεις ολόκληρη την πίπα στο στόμα σου, δεν είναι ευγενικό», και είπα «Συγγνώμη» κι αμέσως έβγαλα την πίπα και την ξανάβαλα στο στόμα μου προσεκτικά, χωρίς βιασύνη, και τότε κατάλαβα πως το όπιο είχε πολλά πρωτόκολλα, μια ρυθμική αίσθηση με επίκεντρο το στόμα σου και τον τρόπο που κρατούσες την πίπα σε σχέση με το σώμα σου, μια υποχώρηση σαν άδειασμα του φεγγαριού, και το ρούφηγμα του καπνού που πλημμύριζε αρχικά τους πνεύμονες και μετά τις φλέβες, και όταν σήκωσα το κεφάλι, την είδα να χαμογελάει, όπως χαμογελούσε κι ο Μπενγκάλι, και ο Ρασίντ είπε «Εδώ λένε πως το όπιο το προσφέρεις μονάχα στον χειρότερο εχθρό σου, ίσως η Ντιμπλ να είναι ο χειρότερος εχθρός σου», και σκεφτόμουν πως μπορεί να μην ήταν εκείνη, ίσως εγώ είμαι αυτός, μπορεί το Ο** να είμαι εγώ και αυτό το εγώ είναι αναξιόπιστο, η μνήμη μου είναι σαν στυπόχαρτο, γεμάτη τρύπες, πορώδης, μια ξεφτισμένη μη-μνήμη, θυμάται λεπτομέρειες

* Nasha: μαστούρα. (Σ.τ.Μ.)

** Συντομογραφία για το όπιο. (Σ.τ.Μ.)

από τριάντα χρόνια πριν, αλλά τίποτα από το σημερινό πρωινό, και αν μνήμη = πόνος = άνθρωπος, τότε δεν είμαι άνθρωπος, είμαι μια πίπα. Ο που διηγείται αυτή την ιστορία κατά τη διάρκεια μίας και μοναδικής νύχτας, και το μόνο που κάνω, δηλαδή το μόνο που κάνει αυτό το άλλο εγώ, είναι να την καταγράφει κατευθείαν από το επιστόμιο της πίπας, την ίδια πίπα που ετοίμασε η Ντιμπλ το πρώτο βράδυ, αλλά αυτή η ιστορία είναι για αργότερα... οκεί, να 'μαστε λοιπόν, τώρα φτάνουμε στο καλύτερο, στα όνειρα που δεν είναι όνειρα, αλλά συζητήσεις, επισκέψεις απόντων φίλων, μια θορυβώδης πομπή κάτω από τα κλειστά βλέφαρά σου, τα ανοιχτά και ονειροπόλα μάτια σου, και υπάρχουν φορές που μια φωνή σε ξυπνάει, η δική σου φωνή που μιλάει σε κάποιον που δεν είναι παρών, και είσαι μόνος, ξαπλωμένος ανάσκελα, αρμενίζοντας στον δικό σου οπιούχο ωκεανό, όχι, θα περάσω αυτή τη φορά, είμαι καλά, ω ναι, σχεδόν όμορφα... είμαι το ίδιο εγώ που, όταν με έβαλαν στη φυλακή, πρόσεξα πως το κελί δεν ήταν πολύ μικρότερο απ' το δωμάτιο όπου έμενα εκείνη την εποχή στην Άνω Ανατολική Πλευρά, όταν με συνέλαβαν να αγοράζω μαύρο, φτιαγμένος με ηρεμιστικά, και ο λευκός μπάτσος έβγαλε το όπλο του και με κυνήγησε στο δρόμο και είδα μπροστά μου το αδιέξοδο και έστριψα, χώνοντας το χέρι στην τσέπη μου για να τον τρομάξω, αλλά ο μπάτσος δεν πυροβόλησε, για κάποιο λόγο δεν πυροβόλησε, με έβαλε σε ένα φορητόκι και με πήγε στη φυλακή, όπου, όπως είπα και πριν, το κελί είχε το μέγεθος τουωματίου στο οποίο έμενα, και χάρηκα σχεδόν που ήμουν εκεί μέσα ζωντανός, και στη συνέχεια με έστειλαν πάλι στην Ινδία και βρήκα τη Βομβάη και το όπιο, το ναρκωτικό και την πόλη, την πόλη του οπίου και το ναρκωτικό Βομβάη... οκεί, τώρα ήρθε η ώρα για μια μικρή δόση, η νύχτα έχει σχεδόν τελειώσει, μια μικρή δόση για να συνεχίσει να αρμενίζει η βάρκα του Ο στο πηχτό κύμα, κι

αυτή τη φορά το μόνο που θα κάνω είναι να γείρω το κεφάλι και να τραβάω ρουφηξιές, εσείς θα κάνετε τα υπόλοιπα... από τότε που προσπάθησα να διαχωρίσω το ένα από το άλλο, ή μάλλον όχι, παραδίνομαι, δε διαχωρίζω αλλά ενώνω, παραδίνομαι στις υπέροχες ιστορίες, ανάβω, ένα για μένα κι ένα για μένα, το δοκιμάζω μια τελευταία φορά, απολαμβάνω το χρώμα και τη μοσχοβολιά του, το επιστόμιό του, ναι, έτσι ακριβώς, τι ωραία, και σταματώ, επειδή ήρθε η ώρα εγώ να βυθιστώ στη σιωπή και να αφήσω το άλλο εγώ να μιλήσει.

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η πόλη του Θ

Ντιμπλ

Προτού καταλήξει να τη φωνάζουν Ζινάτ, η Ντιμπλ είχε μια μερικής απασχόλησης εργασία στο Ρασίντ και κάθε βράδυ εξαφανιζόταν στο μπορντέλο με τους χίτζρα*. Κάπνιζα στο δικό της πόστο, ακόμα κι όταν όλες οι άλλες πίπες ήταν ελεύθερες, και μιλούσαμε με τον τρόπο που μιλούν οι καπνιστές, οριζοντίως, με παρατεταμένες παύσεις, οι χαμηλόφωνες κουβέντες μας έμοιαζαν με τα κορακίστικα των μικρών παιδιών. Εγώ έκανα τις συνηθισμένες ανόητες ερωτήσεις. Είναι καλύτερο να είσαι άντρας ή γυναίκα; Κι η Ντιμπλ απάντησε: Για συζήτηση, καλύτερα να είσαι γυναίκα, για όλα τα υπόλοιπα, για το σεξ, καλύτερα να είσαι άντρας. Στη συνέχεια ρώτησα αν εκείνη ήταν άντρας ή γυναίκα και έγνεψε αόριστα, σαν να ήταν η πρώτη φορά που τη ρωτούσαν τέτοιο πράγμα. Εκείνη την εποχή ήταν γύρω στα είκοσι πέντε και είχε τη συνήθεια να τινάζει και να ρίχνει τα μαλλιά της μπροστά στα μάτια της, να χαμογελάει δίχως λόγο, ένα γλυκό χαμόγελο θυμάμαι, χωρίς την παραμικρή ένδειξη των σαρωτικών αλλαγών που την περίμεναν.

Γυναίκα και άντρας είναι λέξεις που χρησιμοποιούν οι άλ-

* Hijra: ευνούχος. (Σ.τ.Μ.)

λοι, όχι εγώ, είπε. Δεν είμαι σίγουρη τι είμαι. Υπάρχουν μέρες που δεν είμαι ούτε το ένα ούτε το άλλο, ή δεν είμαι τίποτα. Άλλες που είμαι και τα δύο. Ναι, αλλά οι γυναίκες είναι τόσο διαφορετικές από τους άντρες, πώς γίνεται ένα άτομο να είναι ταυτόχρονα και τα δύο; Αυτό δε σκέφτεσαι; Λοιπόν, εγώ είμαι και τα δύο και έχω μάθει κάποια πράγματα, με μεγάλο προσωπικό κόστος, έμαθα όσα πρέπει να ξέρει κανείς αν σκοπεύει να ζήσει μέσα σ' αυτό τον κόσμο. Για παράδειγμα, ξέρω κάποια πράγματα για τον έρωτα και για το πώς οι εραστές θέλουν να καταβροχθίσουν και να καταβροχθιστούν, να χαθεί ο ένας μέσα στον άλλο. Ξέρω πώς λαχταρούν να γίνουν ένα και ξέρω επίσης πως αυτό δεν επιτυγχάνεται ποτέ. Τι άλλο; Οι γυναίκες είναι πιο εξελιγμένες βιολογικά, αυτό είναι γνωστό τοις πάσι και προφανές. Αλλά μπερδεύουν το σεξ με το πνεύμα· δεν τα διαχωρίζουν. Οι άντρες, όπως γνωρίζεις, πάντα τα ξεχωρίζουν: διαχωρίζουν την ανθρώπινη από τη ζωώδη φύση τους. Και συνέχισε: Θα ήθελα να σου πω περισσότερα για το θέμα, για τις ομοιότητες ανάμεσα στους άντρες και στους σκύλους, ναι, έχω πολλά να πω, όπως θα υποθέτεις, αλλά ποιος ο λόγος; Υπάρχει ελάχιστη πιθανότητα να καταλάβεις, στο κάτω κάτω άντρας είσαι κι εσύ.

Είχε μάθει αγγλικά συζητώντας με πελάτες και μάθαινε μόνη της να διαβάζει. Ήξερε αρκετά καλά την αλφάβητο ώστε να αναγνωρίζει κάποιες λέξεις στις εφημερίδες και στα κινηματογραφικά περιοδικά που έπεφταν στα χέρια της, στα βιβλία που ξεχνούσαν οι πελάτες στην κάνα*, ή στα τυπωμένα γράμματα πάνω σε συσκευασίες απορρυπαντικών και σε σωλη-

* Khana: αίθουσα, τεκές. (Σ.τ.Μ.)

νάρια οδοντόκρεμας. Ο Μπενγκάλι μερικές φορές της έδινε βιβλία, συνήθως ιστορικά, αλλά και φιλοσοφία, γεωγραφία και εικονογραφημένες βιογραφίες με τίτλους όπως *Οι Μεγάλοι Στοχαστές του Εικοστού Αιώνα* και *Οι Εκατό Σημαντικοί Άντρες του Κόσμου*. Αυτός τα βιβλία τα έβρισκε στα ράντι* γύρω από τη Σούκλατζι Στριτ, η οποία ήταν το κέντρο εμπορίου παλιών εφημερίδων, χαλιών, παιχνιδιών και κάθε είδους παλιατσαρίας. Της πήγαινε βιβλία και εκείνη διάβαζε κρυφά, καθώς δεν της άρεσε να τη βλέπουν να διαβάσει. Διάβαζε όπως διαβάζει ένας αναλφάβητος. Της άρεσε να κοιτάζει τα εξώφυλλα και να ψαχουλεύει τον τίτλο με το δάχτυλο, για να δει αν ήταν ικανή να βγάλει νόημα από μια αράδα ή μια λέξη, αυτό τη ενθουσίαζε.

Είχα ξαπλώσει –η κάνα άδεια τούτη τη νεκρή ώρα του απομεσήμερου– όταν η Ντιμπλ ρώτησε τι είδους βιβλίο ήταν αυτό που διάβαζα. Δεν είναι βιβλίο, είπα, είναι ένα περιοδικό, και διαβάζω την ιστορία ενός Ινδού ζωγράφου που μένει στο Λονδίνο.

«*Time*. Τι μεγάλο όνομα για ένα τόσο μικρό βιβλίο. Είναι διάσημος ο ζωγράφος σου;»

«Όχι εδώ, αλλά στην Αγγλία είναι. Τον απέβαλαν από το σχολείο. Όχι, λάθος, τον απέβαλαν επειδή έκανε πορνό γκράφιτι στις τουαλέτες των αγοριών. Φοίτησε στην Καλών Τεχνών και κέρδισε μια υποτροφία για την Οξφόρδη. Οι Άγγλοι αριστοκράτες θεωρούσαν πως ο υπότροφος ήταν κάποιος μύστης ινδουιστής. Αντιθέτως, όπως γράφει εδώ, ζωγράφιζε τον Χριστό με μεγαλύτερη αληθοφάνεια απ' ό,τι οι Βρετανοί ζωγράφοι».

* Raddi shop: παλαιοχαρτοπωλείο. (Σ.τ.Μ.)

«Διάβασέ μου».

«“Η τέχνη του Νιούτον Πίντερ Χαβιέρ εξερευνά την ενοχή των καθολικών και την απεικονίζει σε όλη την τρομακτική της διάσταση. Δε ζωγραφίζει απλώς, αλλά ανατέμνει και αποκαλύπτει. Οι πίνακές του με τον Χριστό παραμορφωμένο είναι πιο δυνατοί ακόμα και από τους πίνακες του Μπέικον, επειδή φτάνουν σ’ εμάς χωρίς να έχει προηγηθεί κάποιο σημείο αναφοράς, χωρίς κάτι το αναγνωρίσιμο στη γήινη σφαίρα. Είναι έξω από την ιστορία. Όσον αφορά τη γεωγραφία, παραμένει σταθερά πέρα από το πεδίο των βρετανικών νήσων και, υποψιάζομαι, πέρα και από την Ινδική Χερσόνησο. Πίνακες που ξεχειλίζουν από σεξουαλικότητα, αιρετικά μηνύματα και τολμηρές ερμηνείες της καθημερινής ψυχοπαθολογίας· πίνακες που—»

«Αρκετά, σταμάτα, είναι υπερβολικά πολλές οι πληροφορίες. Άσε με να δω τα έργα».

Οι συντάκτες ύλης θεώρησαν πως ήταν καλό να συμπεριλάβουν αρκετά αντίγραφα από τους πίνακες του Χαβιέρ. Υπήρχε μια αιμόφυρτη, αποτρόπαια μορφή του Χριστού τυλιγμένου σε αγκάθια μεγέθους οδοντωτών σιδηροτροχιών, η μορφή να εμφανίζεται λιπόσαρκη και κακοποιημένη πάνω στο ματωμένο φόντο. Υπήρχε και μια προσωπογραφία του καλλιτέχνη, καθώς και δύο σκληρά γυμνά, μαλακά, λευκά κορμιά απλωμένα πάνω σε ανοξείδωτο χάλυβα, το δέρμα ζαρωμένο, φωτισμένα από λάμπες φθορίου. Η Ντιμπλ όση ώρα κοίταζε τις φωτογραφίες παρέμεινε σιωπηλή. Στη συνέχεια μου έδωσε πίσω το περιοδικό, μισοκλείνοντας τα μάτια σαν να μην έβλεπε καλά. Είπε: Είναι πολύ θυμωμένος και δεν είναι σε θέση να σκεφτεί. Είναι τόσο θυμωμένος, που γίνεται φονικός. Θέλει ό,τι κάνει να είναι άσχημο. Θέλει να δολοφονήσει τον κόσμο. Πώς μπορείς να εμπιστευτείς έναν τέτοιο άνθρωπο; Πώς να συμφωνήσεις μαζί του όταν ισχυρίζεται πως οι άνθρωποι νοσούν και τους αξίζει να πεθάνουν;

Ύστερα από λίγο ρώτησε αν ήθελα να διαβάσω κάτι άλλο και εμφάνισε κάτι κάτω από το ξυλοκρέβατό της, ένα μπλοκ τυλιγμένο με καφετί χαρτί, όπως το συνηθίζουν οι μαθητές: *Το Νέο Πλήρες Εγχειρίδιο για Μη Χριστιανούς: Εξεταστέα Ύλη, Ιστορία και Ηθική της Επιστήμης*. Κάτω από τον τίτλο υπήρχε το όνομα του συγγραφέα: Σ. Τ. Πάντε, καθηγητής Ιστορίας, Πανεπιστήμιο της Μπαρόντα. Μου έτεινε το βιβλίο, ανοιχτό σε μια σελίδα υπογραμμισμένη, και διάβασα μερικές γραμμές.

«Ο ιδρυτής του χριστιανισμού ήταν ο Ιησούς Χριστός, μια προσωπικότητα μανιώδης και μαγνητική, που υπηρετούσε μια ριζοσπαστική ατζέντα η οποία στόχευε στην κατάλυση της ιεραρχικής και της κοινωνικής τάξης του κόσμου. Ο ριζοσπαστισμός του, ο οποίος εμφανίστηκε κυρίως με το προσωπείο μιας μυστικιστικής γλώσσας, αποδίδεται έμμεσα στο ακόλουθο απόσπασμα: ‘Μην επαναπαύεσαι στην υπάρχουσα κατάσταση πραγμάτων’. Είχε μια κοφτερή γλώσσα η οποία έστρεφε τα βέλη της σε ιερείς, πολιτικούς, τοκογλύφους, εβραίους, εθνικούς, εχθρούς και φίλους. Κάποιοι λένε πως το ιδιαίτερο χάρισμά του ήταν η κατάθεση της αλήθειας αδιακρίτως. Άλλοι λένε πως αυτή ήταν η κατάρα του. Γεννήθηκε από την Παρθένο Μαρία, σύζυγο και μητέρα, η οποία ήταν προικισμένη με ένα υπέροχο οβάλ πρόσωπο, και οι πιστοί της απευθύνονται ακολουθώντας: Χαίρε Παρθένε Μαρία, Θεομήτωρ, προσευχήσου για εμάς τους αμαρτωλούς, τώρα και την ώρα του θανάτου μας. Αμήν!

»«Ο Ιησούς, ανάμεσα στις άλλες ιδιότητές του, ήταν και αυτοδίδακτος γιατρός ο οποίος θεράπευε τους αρρώστους με ένα μόνο άγγιγμα του δείκτη του δεξιού του χεριού. Όσον αφορά την προέλευση αυτής της ικανότη-

τας, αν δηλαδή ήταν αποτέλεσμα της θεϊκής φύσης του ή αν ήταν απλώς ειδήμονας στη χρήση βοτάνων και φυτών, παραμένει ανοιχτή σε εικασίες. Αυτό που δεν μπορεί να αμφισβητηθεί είναι η επίδραση που είχε πάνω σε αρρώστους και ετοιμοθανάτους. Αυτός ήταν και ο λόγος που οι ασθενείς έγιναν χριστιανοί, καθώς και οι φτωχοί· με άλλα λόγια, οι ταπεινότεροι των ταπεινών ασπάστηκαν το χριστιανισμό επειδή βρήκαν σ' αυτόν ένα κίνητρο για την εξουδετέρωση των ταξικών διακρίσεων»».

Αυτό ήταν το ύφος του καθηγητή Πάντε, άραγε, να γράφει σαν να είχε περάσει μέρες και νύχτες με τον Ιησού και τη Μαρία, κρατώντας σημειώσεις, συλλέγοντας προνομιακές πληροφορίες τις οποίες στη συνέχεια μοιραζόταν μ' εμάς, τους τυχερούς αναγνώστες του; Είπα στην Ντιμπλ πως ο καθηγητής, αν ήταν όντως, μου φαινόταν αναξιόπιστη πηγή, παρότι ήταν αρκετά διασκεδαστικός. Είπα πως δεν ήταν κακό να είναι κανείς αναξιόπιστος. Ποιος δεν ήταν; Και εν πάση περιπτώσει, ποιος ο λόγος να είναι κανείς αξιόπιστος, όπως ένας σκύλος, ένα αυτοκίνητο ή μια πολυθρόνα; Της είπα πως εμένα δε με ενοχλούσε, εφόσον βεβαίως δεν αποκαλούσε τον εαυτό του ιστορικό ή επιστήμονα της ηθικής φιλοσοφίας. Η Ντιμπλ δε φάνηκε να δίνει σημασία. Ήταν εθισμένη στην αφήγηση ιστοριών, το είδος του αναγνώστη –αν ήταν σε θέση να διαβάζει– που δεν του άρεσε καθόλου να φτάνει ένα βιβλίο στο τέλος του. Γι' αυτό και κράτησα ανοιχτό το βιβλίο του καθηγητή Πάντε πάνω στο στέρνο μου και συνέχισα.

«Ο Ιησούς σταυρώθηκε με πολύ βάρβαρο τρόπο, αλλά πέθανε χαμογελώντας. Το χαρούμενο πρόσωπό του είχε μεγάλη επίδραση στους πιστούς, όπως και τα θαύματά του. Στην πραγματικότητα ήταν ένας άριστος ερμηνευτής ρό-

λων: ανεξαρτήτως των συνθηκών, κατάφερνε να δίνει αρκετές παραστάσεις τη βδομάδα. Μια φορά έθρεψε πέντε χιλιάδες ανθρώπους μόνο με πέντε φραντζόλες ψωμί και δυο ψάρια”».

Η Ντιμπλ είπε: «Πέντε φραντζόλες ψωμί και δυο ψάρια· αν είχε δηλαδή μισή ντουζίνα ψάρια, θα τάιζε όλη τη φτωχολογιά της Βομβάης... όχι, όχι, μόνο τους φτωχούς της Σούκλατζι Στριτ. Ακόμα κι έτσι, θα έπρεπε να είχε γεννηθεί στην Ινδία».

Πήγε στο παράθυρο και έφτυσε στο δρόμο. Στα δάχτυλά της υπήρχαν καψίματα και τα νύχια των ποδιών της ήταν βαμμένα μαύρα. Είχε μια μελανιά σε σχήμα φεγγαριού πάνω στην κλειδα του λαιμού της και τράβηξε το πουκάμισό της για να την καλύψει. Στάθηκε στο παράθυρο για μια στιγμή, κοιτάζοντας κάτω το δρόμο, και για το υπόλοιπο της ζωής της θα θυμόταν τον τρόπο που η σκόνη από τις χειράμαξες σκορπίζοταν στο φως του ήλιου και τον τρόπο που ζούσε τότε, το μπορντέλο με τον κόκκινο αριθμό στην πόρτα του, 007, και το μπάνιο που μοιραζόταν με τις υπόλοιπες πόρνες, την τρύπα σε σχήμα φιστικιού στο πάτωμα όπου όλοι κατουρούσαν, όλοι τους, συμπεριλαμβανομένων και των πελατών. Θυμόταν τις γυναίκες με τις οποίες δούλευε μαζί, τις νέες και τις όχι και τόσο νέες γυναίκες από διάφορες πόλεις και κωμοπόλεις, από το Σεκουντεραμπάντ, την Πάτνα, την Καλκούτα και το Κατμαντού, που τις είχαν στείλει στη Βομβάη να κερδίσουν χρήματα για τις οικογένειές τους που έμειναν πίσω, λεφτά που οι οικογένειες δεν είδαν ποτέ, καθώς οι ιδιοκτήτες των μπορντέλων ξεχνούσαν να τα στείλουν. Και η Ντιμπλ θα θυμόταν πως ήταν εκείνη την εποχή που αποφάσισε να φτιάξει το δικό της μέλλον, την εποχή που άρχισε να διαβάσει, με

το κεφάλι πάνω στο ξυλοκρέβατό της, ή οκλαδόν και σκυφή, αποκωδικοποιώντας επίμονα τα γράμματα μέχρι να την πάρει ο ύπνος. Όταν ξυπνούσε, ήξερε πως η παραμονή στο μπορντέλο έφτανε στο τέλος της και πως σύντομα θα έφευγε, πως έπρεπε να διατηρήσει την αποφασιστικότητά της για να υλοποιηθεί το όνειρό της για το μέλλον, έπρεπε να επιμείνει, και ήξερε πως ό,τι κι αν συνέβαινε, ό,τι κι αν κατόρθωνε ή δεν κατόρθωνε, θα υπήρχε πάντα η αδιάψευστη μαρτυρία του μπορντέλου.

Ήταν εκείνο απόγευμα, ή μήπως κάποιο άλλο, που εμφάνισε ένα αντίτυπο του *Sex Detective*, ενός περιοδικού με αληθινά εγκλήματα στο οποίο είχε εθιστεί ο Μπενγκάλι; Ξεφύλλισε τις σελίδες του μέχρι που βρήκε ένα φωτορομάντζο: «Ένας Γυναικάς Σύζυγος Βρίσκει το Δάσκαλό του». Στο πρώτο καρέ, ένας άντρας με λουλουδάτο πουκάμισο και παντελόνι καμπάνα προσφέρει ένα ηλιοτρόπιο σε μια γυναίκα με πλούσιο στήθος. Το κείμενο ήταν μέσα σε συννεφάκια, όπως στα κόμικς. Η Ντιμπλ μου έδειξε τα σημεία που ήθελε να διαβάσω.

«Είσαι πολύ έξυπνος. Μου προσφέρεις ένα λουλούδι και ως αντάλλαγμα ζητάς το λουλούδι της νιότης μου”. Οι καντές ανάσες τους σμίγουν. Τα μάτια τους φανερώνουν τον δυνατό πόθο τους. Ο Πρακάς και η Πρίγια ενώνονται και πίνουν τους χυμούς του έρωτα. “Πρακάς, το ερεθιστικό άγγιγμά σου διεγείρει το λουλούδι μου. Σε παρακαλώ, άγγιξε τα παρθένα πέταλά του με τις σταγόνες του ανδρισμού σου”. Ο Πρακάς με τα δάχτυλά του αγγίζει τα χείλη της και ξεσηκώνει το κορμί της».

Διάβασα το απόσπασμα με κάποιες αθέλητες διακυμάν-

σεις στη φωνή, με έναν περιφρονητικό και ελαφρώς σαρκαστικό τόνο, και η Ντιμπλ με ρώτησε για ποιο λόγο γελούσα.

«Γιατί είσαι τόσο σοβαρή; Είναι μια ιστορία, κάποιος την επινόησε».

«Οι ιστορίες είναι αληθινές. Δε βλέπεις ότι αυτοί οι άνθρωποι κατευθύνονται προς την καταστροφή; Δώσ' μου το βιβλίο».

«Δεν είναι βιβλίο».

«Όχι;»

«Ούτε αυτή είναι πίπα οπίου».

«Αρκετά. Εσύ ονειρεύεσαι με τα μάτια ανοιχτά».

Η Ντιμπλ μπορεί να ξεσήκωσε την ιδέα από την τσί*, ή ίσως από τις ράντις** στο μπορντέλο, αλλά καθώς η Ντιμπλ είχε τις δικές συνήθειες, τη μετεξέλιξε σ' ένα είδος σχολικού μαθήματος, σε ένα σύντομο λογύδριο. Είπε πως είχε κάτι να μου πει και πως δεν έπρεπε να το πάρω προσωπικά. Είπε πως μου τα έλεγε όλα αυτά εξαιτίας των ερωτήσεων που έκανα, και πως οι δικές της σκέψεις μόλις τώρα σχηματίζονταν στο νου της. Είπε πως οι άντρες, ανεξάρτητα από τις ερωτικές τους προτιμήσεις, είχαν πολύ περισσότερα κοινά με τους άλλους άντρες παρά με τις γυναίκες. Πιθανόν να είχαν περισσότερα κοινά με αρσενικά άλλων ειδών, με τους χιμπαντζήδες, τους τράγους και τους σκύλους, ειδικά τους σκύλους, όπως μου είχε εξηγήσει και στο παρελθόν, παρά με τις γυναίκες. Κι αυτό δεν ήταν προσβλητικό να το λες, συνέχισε, ειδικά σε έναν άντρα. Διόρθωσέ με αν κάνω λάθος, αλλά δεν είναι αλήθεια πως οι

* Tai: ματρόνα (Σ.τ.Μ.)

** Randi: πόρνη. (Σ.τ.Μ.)

άντρες δεν ενδιαφέρονται και τόσο για την τρυφερότητα όσο για τον οργασμό; Δεν αληθεύει πως για έναν άντρα ο κύριος στόχος της σεξουαλικής πράξης είναι η εκσπερμάτιση στην κατάλληλη υποδοχή, ή ακόμα και σε κάποια ακατάλληλη αν δεν υπάρχει κάτι άλλο διαθέσιμο; Δε σκοπεύω να γίνω κυνική, αλλά πράγματι το χάσμα ανάμεσα σε άντρες και γυναίκες είναι αγεφύρωτο και είναι εμφανές σε όλα, από την απόλαυση έως το νόημα του γάμου. Η γνήσια ένωση είναι αδύνατη· το μόνο στο οποίο μπορούμε να ελπίζουμε είναι η συμβίωση. Δεν απάντησα. Αυτό που με ξάφνιασε στα λόγια της δεν ήταν το περιεχόμενο. Μιλούσε αγγλικά, άπταιστα αγγλικά, και αναρωτήθηκα πώς είχε βελτιωθεί τόσο πολύ.

Αργότερα, όταν με πήρε ο ύπνος, ονειρεύτηκα πως διέσχιζα τους διαδρόμους ενός σπιτιού απ' όπου το ηλεκτρικό είχε εδώ και καιρό κοπεί. Ακολουθούσα τον ήχο του νερού κατά μήκος σκοτεινών διαδρόμων, ώσπου έφτασα σ' ένα αδιέξοδο, και στη συνέχεια βρέθηκα σ' ένα δωμάτιο. Χρειάστηκε μια στιγμή για να αναγνωρίσω το περίγραμμα του σώματος που με περιέμενε στο κρεβάτι. Παλιά μου φίλη, είπα, πες μου την ιστορία του θανάτου σου, σε παρακαλώ, κάνε μια προσπάθεια, είναι ο μοναδικός τρόπος να μιλήσουμε. Η Ντιμπλ χαμογέλασε ευγενικά. Είπε: Τι λες; Δε σε καταλαβαίνω. Κι εγώ: Είπα, κάνε μια προσπάθεια, μια προσπάθεια. Όπως θέλεις, είπε, δικό σου είναι το σπίτι, αλλά γιατί δεν ανοίγεις τα παράθυρα; Δε χρειάζεται να χρησιμοποιείς ηλεκτρικό φως όταν έχει πανσέληνο. Άναψε ένα κερί· και άνοιξε τα παράθυρα. Έξω στο δρόμο, μόνο ένας φανοστάτης ήταν αναμμένος. Ένας σκύλος, με το ένα πόδι σπασμένο, προχωρούσε κουτσάινοντας προς το φως. Ο δρόμος έμοιαζε να κινείται και διαπίστωσα πως ήταν κάτω από το νερό. Άκουγα το νερό να

σκάει πάνω στο κτίριο και μύριζα τα χημικά που επέπλεαν πάνω στην επιφάνειά του. Η Ντιμπλ είπε: Να είσαι ευγνώμων, υπάρχουν τόσοι και τόσοι άνθρωποι που δεν έχουν ούτε αυτό. Στη συνέχεια πρόσθεσε: Πέθανα τον Δεκέμβριο στις τρεις μετά μεσημβριάν. Άνθρωποι έκαναν τον περίπατό τους. Ένα παιδί ρώτησε: Αυτή είναι η θάλασσα ή ο ωκεανός; Και η μητέρα του απάντησε: Πιες το κακάο σου, βούλωσέ το για λίγο. Τα παγκάκια με τις αναμνηστικές επιγραφές ήταν άδεια· μονάχα οι κουρούνες βρισκόνταν εκεί. Ένα ζευγάρι στάθηκε κοιτάζοντας πέρα τη θάλασσα και πρόσεξα πως η γυναίκα ήταν έγκυος και μου φάνηκε πως ήταν νεκροί, όπως όλοι στον περίπατο, αλλά απ' όλους τους νεκρούς που είχαν βγει να κάνουν τη βόλτα τους, εγώ ήμουν η πιο νεκρή και ήμουν πνιγμένη μες στο αίμα, δικό μου ή των άλλων, δεν ήξερα. Η θάλασσα απλωνόταν ανάμεσα στα βρόμικα μαγκρόβια δέντρα και φαντάστηκα πως ήμουν το κύμα που άφριζε ανάμεσα στους βράχους κοντά στην Μπαντσάντ, ένα βρόμικο κόκκινο κύμα που υποχωρούσε και χανόταν. Θέλεις να μάθεις τι συνέβη μετά; Πέθανα και το πνεύμα μου αιωρούνταν αντεστραμμένο σε μια σπηλιά γεμάτη πλάσματα που λαχταρούσαν να γεννηθούν, αντεστραμμένο για πολλά χρόνια ή ώρες. Μια πινακίδα ήταν ζωγραφισμένη πάνω στον τοίχο καιρό πριν. ΠΠΤ ΛΟΚΑ, έγραφε, και παρότι τα γράμματα ήταν μισοσβησμένα, κάποιοι από εμάς περιφέρονταν τριγύρω περιμένοντας, ωσάν η εγγύτητα των λέξεων να εξασφάλιζε την επιστροφή μας στη χώρα των ζωντανών. Όμως δεν μπορώ να επιστρέψω, μόνο εν μέρει, όπως τώρα.

«Χαίρομαι που γύρισες», είπα.

«Εδώ ήμουν όλον αυτό τον καιρό. Τι έκανα; Δεν ξέρω. Οι άνθρωποι μου λένε διάφορα μυστικά. Είναι καλοί μαζί μου επειδή με συμπαθούν, και μου λένε τι να περιμένω».

«Τι σου λένε;»

«Αυτό που μόλις σου είπα, πως είμαστε εδώ, κοντά σας, αόρατοι φυσικά, αλλά είμαστε εδώ».

«Πού;»

«Δεν έχω ξανασυναντήσει άνθρωπο να κάνει τόσο πολλές ερωτήσεις», είπε η Ντιμπλ και, στρέφοντας το βλέμμα στο παράθυρο, χαμογέλασε. «Είμαστε στην άλλη πλευρά του καθρέφτη, τα χέρια μας αγγίζουν το γυαλί, πασχίζοντας να αγγίξουν το πρόσωπό σας. Μονάχα ένα πέπλο μάς χωρίζει από εσάς, ένα διάφανο πέπλο, αραχνοϋφαντο, όπως αυτό που χωρίζει εσένα απ' τα όνειρά σου. Αν θέλεις να μας μιλήσεις, το μόνο που χρειάζεται είναι να βυθίσεις το χέρι σου κάτω από την επιφάνεια του νερού. Περιμένουμε ένα βλέμμα ή μια λέξη, κάποια αναγνώριση της παρουσίας μας. Αν βυθίσεις το χέρι σου, θα μας ακούσεις. Πρέπει να ακούσεις. Ακόμα κι αν δεν το αντέχεις, πρέπει να ακούσεις».

ΝΑΡΚΟΠΟΛΙΣ

Μύηση στην τέχνη της οπιομανίας. Σε έναν τεκέ στη Βομβάη. Γνωριμία με τον/την Ντιμπλ, γκαρσόνα και πόρνη, ευνούχο, μούσα του καλλιτέχνη Χαβιέρ και, τελικά, τρανσέξουαλ που υποφέρει από φρικτούς πόνους.

Θα γυρέψει στο όπιο ανακούφιση. Θα βρει ηδονή, πάθος και θάνατο. Με αυτή –περίπου– τη σειρά.

Πέρασμα στην Κίνα. Ο κύριος Λι, θεραπευτής και ντίλερ, γόνος μυθιστοριογράφου, οδηγός στα θαυμάσια μονοπάτια της έξης και της μέθεξης· και της παρακμής. Επιστροφή στο μέλλον, πένθιμος απολογισμός. Χαρμολύπη, νοσταλγία, επιθανάτια γαλήνη: το απόλυτο trip.

*Ναρκόπολις είναι η Βομβάη προτού αλλάξει φύλο,
εγχειρισμένη από σκουριασμένο σουγιά, και γίνει Μουμπαί.
Ναρκόπολις είναι η πίπα οπίου προτού γίνει σύριγγα ηρώινης,
είναι το trip που σε απογειώνει, σε ελευθερώνει
και σε λιώνει, η γκρεμισμένη πύλη της αντίληψης,
ο δρόμος της υπερβολής ως τη σοφία.
Ναρκόπολις είναι ένα ερωτικό γράμμα, ένα ραβασάκι
στη Βομβάη ως πολιτεία αυτοκτόνων και ως χαμοκέλα
μιας αναπόφευκτα δίκοπης ζωής.*

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΦΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΪΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ISBN 978-618-01-0103-4

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 12955

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η